

scendere, et mortem gustare dignatus est, qui vivit A per omnia sæcula sæculorum. Amen. Deo Patri et et regnat cum Patre in unitate Spiritus sancti Deus Filio, et Spiritui sancto gratias! Amen.

Explicit liber de honore Ecclesie.

ANNO DOMINI MCXIX

PETRUS DE HONESTIS

CLERICUS RAVENNAS

NOTITIA HISTORICA

(OUDIN, *Script.* II, 1012)

Petrus de Honestis, Sanctæ Mariæ de Portu prope Ravennam abbas, virtute circa annum 1116 conspicuus ac regulari observantia, scripsit *Regulam pro clericis sui instituti*, quam vulgo *Constitutiones Portuenses* appellant, Petro Damiani falso attributas, ut Gabriel Pennotus in *Historia Canonicorum Regularium* lib. II probat. Nam abbatia S. Mariæ de Portu usque hodie a canonicis congregationis Lateranensis possidetur. Habetur hæc Regula inter Opera S. Petri Damiani editionis Parisiensis apud Carolum Chatelin anni 1642, via Jacobæa, sub signo Constantiæ, et ultimæ editionis anni 1663, apud Ægidium Tompere via Aurigaria prope Puteum certum. Floruit temporibus Paschalis secundi papæ, et anno 1119, die 29 Martii obiisse dicitur. Edidit hanc Regulam Constantinus Cajetanus, Syracusanus, abbas S. Baronti, ex congregatione Cassinensi. Multi sunt, ut idem abbas Cajetanus notat, qui hunc Petrum de Honestis cum Petro Damiani qui etiam *de Honestis* cognominatus est, confuderunt, atque ita antiquiorem istum S. Romanæ Ecclesiæ cardinalem monachum Benedictinum, indiscrete ordini canonicorum regularium ascripserunt. At Hieronymus Rubeus lib. V *Historiæ suæ Ravennatis* circa annum 1116 utrumque recte distinguit. Sic autem de hoc ultimo Petro de Honestis loquitur:

« Insignis hoc tempore habebatur Petrus, Portuensis cœnobii præfectus, qui nobili Honestorum Ravennatis familia genitus, litterarum haud omnino expertus, cum esset sacerdos, ut votum persolveret, quod in navigatione tempestate actus, nuncupaverat divæ Mariæ Virginis, in portu Ravennati ædem et cœnobium extruxit; quod deinceps ob eam a loco sumptam causam, Portuense cœnobium est appellatum. Ibi sacerdotum conventum instituit, quibusdam præscriptis legibus, quas Paschalis II pontifex maximus exitu hujus anni millesimi centesimi decimi sexti ad se missas firmavit, Petro ipso ita postulante. Ex autem Petri fuere litteræ: *Paschali Dei nutu summæ et apostolicæ sedis episcopo, Petrus Peccator*, » etc. Tum utrumque docte quidem et in hanc rem eximie distinguit idem Hieronymus Rubeus, his verbis: « Satis autem, ut puto, constare potest quantum inter hunc Petrum Portuensem et Petrum Damiani intersit. Est quidem uterque Petrus, uterque Ravennas; sancte ambo atque inno-

center vixerunt, eodemque ferme tempore: quodque fecit, ut eos multi non internoscerent. Ambo Peccatores appellati; inoleverat enim mos ut qui religiose tunc viverent, ob animi demissionem, sese peccatores inscriberent: idque facile cognoscet qui monumenta illorum temporum evolverit. Petrus tamen Portuensis præfectus, semper sacerdos et clericus, ut aiunt: Petrus autem Damiani, monachus. Ille in Portuensi cœnobio perpetuo fere vitam traduxit, hic in Catriana solitudine. Ille Ravennæ diem suum obiit, hic Faventiæ. Ille IV Kalendas Aprilis, hic VIII Kalendas Martii. Ille anno millesimo centesimo decimo nono, hic septuagesimo secundo post millesimum. Quodque hæc ratione inter se differrent, Dantes de Petro Damiani scribens, videtur testari: Dum enim Petrum Damiani loquentem inducit, se Petrum Damiani fuisse inquit in Catrianaque solitudine vixisse: Petrum autem Peccatorem in divæ Mariæ Virginis ad littus Adrianum commoratum. » Hæc præclare Hieronymus Rubeus. Contenderunt acriter satis ac perperam, meo sensu, scriptores *De excellentia et prærogativis Canonicorum Regularium divi Augustini*, hunc utrumque Petrum de Honestis fuisse ex ordine canonicorum regularium. Certum enim est Petrum Damiani fuisse monachum ac Regulam divi Benedicti professum esse: unde immerito eum accenset suis Canonicis Augustinianis Augustinus Ticinensis in *Propugnaculo canonici ordinis* parte IV, cap. 22, et parte V, cap. 8. Idemque Joannes Trullus *De ordine canonicorum regularium* lib. I, cap. 5. At e contra Constantinus Cajetanus, abbas Sancti Baronti ex congregatione Cassinensi, ut par pari Augustinianis Canonicis referat, multis contendit neutram ex his duobus Petris de Honestis spectare ad canonicorum regularium ordinem. Non primum, quem constat fuisse monachum instituti Benedictini; non secundum, quippe cum regulam Augustinianam vel sic appellatam, nunquam amplexus sit, sed propriam ipse conscripserit, nihil habentem commune cum illa quæ Augustiniana dicitur. Qui plura cupiunt de *Petro de Honestis* legant citatum Cajetanum in *Prolegomenis ad istam Regulam, Hieronymum Rubeum* lib. V *Historiæ Ravennatis*, et alios qui de eodem argumento post ipsum conscripserunt.